

Opole, dn. 15.06.2023

Ocena

rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Politarczyk na temat „Wartości parametrów spirometrycznych dzieci ze skoliozą idiopatyczną przed leczeniem operacyjnym”

Przedstawiona rozprawa będąca spójnym tematycznie zbiorem trzech artykułów stanowi oryginalną próbę oceny czynności wentylacyjnej dzieci ze skoliozą idiopatyczną przygotowywanych do leczenia operacyjnego.

W przedstawionej do recenzji rozprawie podniesiono problematykę nie tylko z zakresu oceny zaburzeń funkcji układu oddechowego w procesie przygotowania do leczenia operacyjnego, ale wydaje się, że także oceny szerszej, dotyczącej ewentualnej skuteczności usprawniania związanej z konieczną intensyfikacją fizjoterapii oddechowej, wkraczając w zakres szeroko pojętej fizjoterapii i prehabilitacji.

Przeprowadzone w pracy badania obejmujące próbę szczegółowego określenia zależności dotyczących zaburzeń czynności wentylacyjnej u dzieci ze skoliozą idiopatyczną przygotowywanych do leczenia operacyjnego w pełni zasługują na szersze opracowanie, tym bardziej, że brak dotychczas obiektywnych i wiarygodnych badań dotyczących zarówno identyfikacji występujących zaburzeń jak i pełnej oceny wpływu zastosowania parametru wzrostu skorygowanego umożliwiającego prawidłową interpretację badania spirometrycznego.

Brak także w dotychczasowym piśmiennictwie szerszych i wiarygodnych opracowań dotyczących nie tylko odpowiedniego programowania fizjoterapii w kompleksowym usprawnianiu dzieci przygotowywanych do zabiegu operacyjnego, ale przede wszystkim szerszej próby oceny skuteczności stosowania wybranych metod fizjoterapii oddechowej oraz oceny czynników, w tym zaburzeń czynności wentylacyjnej wpływających na ewentualną zmianę efektów stosowanego usprawniania. Badania podjęte przez autorkę są więc celowe i stanowią także niewątpliwy wkład w przedoperacyjną ocenę czynnościową dzieci ze skoliozą związaną z analizą bezpieczeństwa i możliwością realizacji przyszłej fizjoterapii

Przedstawiona rozprawa stanowi więc próbę oceny występujących zaburzeń czynności wentylacyjnej mogącej mieć znaczący wpływ na ustalanie właściwego postępowania terapeutycznego oraz podejmowanie skutecznych działań prewencyjnych na etapie przygotowania do leczenia operacyjnego dzieci ze skoliozą poprzez dostarczenie wiarygodnych dowodów naukowych umożliwiających powstanie standardów postępowania w programie kompleksowej fizjoterapii.

Rozprawa doktorska stanowi więc nie tylko wartość poznawczą w zaprojektowanym, ustalonym i spójnym procesie badań, ale także pewną wartość prognostyczną, dotyczącą możliwości zastosowania określonej strategii postępowania terapeutycznego i fizjoprofilaktycznego.

Tekst przedstawionej rozprawy doktorskiej zawarty jest w rozdziałach zawierających: wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 187, pkt 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku (Dz. U. 2018 poz. 1668), aktywność naukową poza cyklem publikacji, podsumowanie artykułów włączonych do cyklu zawierające wstęp, cel pracy, omówienie cyklu publikacji oraz wnioski. Rozprawa zawiera także wykaz piśmiennictwa, streszczenie w języku polskim i angielskim oraz załączniki pracy i wykaz skrótów używanych w tekście.

W rozdziale pierwszym autorka przedstawiła wykaz trzech publikacji będących podstawą osiągnięcia naukowego związanego z oceną przydatności badania spirometrycznego w przedoperacyjnej ocenie stanu czynnościowego układu oddechowego u dzieci z ciężką skoliozą idiopatyczną. Cykl publikacji składa się z oryginalnych, spójnych tematycznie artykułów o łącznej wartości 200 punktów MNiSW oraz sumarycznym wskaźniku Impact Factor wynoszącym 8.124.

W rozdziale drugim autorka przedstawiła aktywność naukową poza cyklem publikacji, w tym własny rozwój naukowy, publikacje naukowe poza cyklem stanowiącym rozprawę doktorską, łączną punktację tych publikacji, streszczenia, udział w projektach i grantach oraz otrzymane wyróżnienie za pracę magisterską.

W rozdziale dotyczącym podsumowania artykułów włączonych do cyklu publikacji autorka krótko omówiła zaburzenia czynnościowe w skoliozie idiopatycznej, przybliżając jednocześnie zasadność projektu podejmującego tematykę oceny czynności wentylacyjnej dzieci ze skoliozą idiopatyczną przygotowywanych do leczenia operacyjnego i wskazując na celowość badań własnych. Autorka opisała cel podjętych badań i zawarła cele szczegółowe w spójnym tematycznie zbiorze przedstawionych w rozprawie artykułów dotyczących badania spirometrycznego.

Autorka omówiła cykl publikacji odnoszących się do oceny czynności wentylacyjnej badanych dzieci oraz przedstawiła najważniejsze wyniki uzyskane w przedstawionym cyklu.

Przeprowadzone badania i zastosowane metody analizy statystycznej pozwoliły autorce na wyciągnięcie wniosków, w których stwierdziła m.in., że skolioza idiopatyczna powiązana jest z zaburzeniami czynności wentylacyjnej o charakterze restrykcyjnym oraz, że użycie wzrostu skorygowanego istotnie zmienia wartości należne i wpływa na interpretację wyników badania spirometrycznego. Autorka na podstawie przeprowadzonych badań wykazała, że ocena czynności wentylacyjnej pozwala zidentyfikować pacjentów wymagających dodatkowego przygotowania przedoperacyjnego oraz wdrożenia fizjoterapii oddechowej.

Założenia i cel badań przedstawione w rozprawie zostały uzasadnione i właściwie sformułowane, a przeprowadzone badania opisane w trzech oryginalnych artykułach pozwoliły na wyciągnięcie prawidłowych i wiążących wniosków. Zastosowanie analiz porównawczych licznych wskaźników pozwoliło na obiektywną ocenę wyników. Autorka prawidłowo dobrała i wykorzystała materiał źródłowy, bez zarzutu jest też formalny układ pracy oraz zastosowane metody badań.

Na podkreślenie zasługuje wartość praktyczna przeprowadzonych badań związana z wykazaną potrzebą opracowania modelu usprawniania ukierunkowanego na zaburzenia czynności wentylacyjnej i wskazująca na konieczność monitorowania zaburzeń czynnościowych układu oddechowego, co wiąże się także z oceną efektów nowoczesnej fizjoterapii.

Przyjąć jednak należy, że ocena czynności wentylacyjnej wymaga dalszych badań porównawczych w których należałoby uwzględnić m.in. referencyjne wskaźniki dotyczące rozpoznania zaburzeń o charakterze restrykcyjnym (TLC w badaniu bodypletyzmo graficznym) jak i systematykę interwencji terapeutycznych.

Z obowiązku recenzenta chciałbym zwrócić uwagę na nieaktualność nielicznych pozycji piśmiennictwa, co w żaden sposób nie obniża wartości merytorycznej pracy i nosi charakter dyskusyjny.

Przedstawiona rozprawa oparta o cykl spójnych tematycznie artykułów spełnia warunki pracy doktorskiej wnosząc elementy nowatorskie. Przygotowana przez magister Katarzynę Politarczyk rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Należy podkreślić, że zarówno warsztat doktorantki przedstawiony w rozprawie, aktualność problemu jak i prawidłowy dobór narzędzi pozwalających na jego rozwiązanie pozwala na złożenie wniosku do Wysockiej Rady Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

dr hab. Jan Szczegielniak, prof. nadzw.